

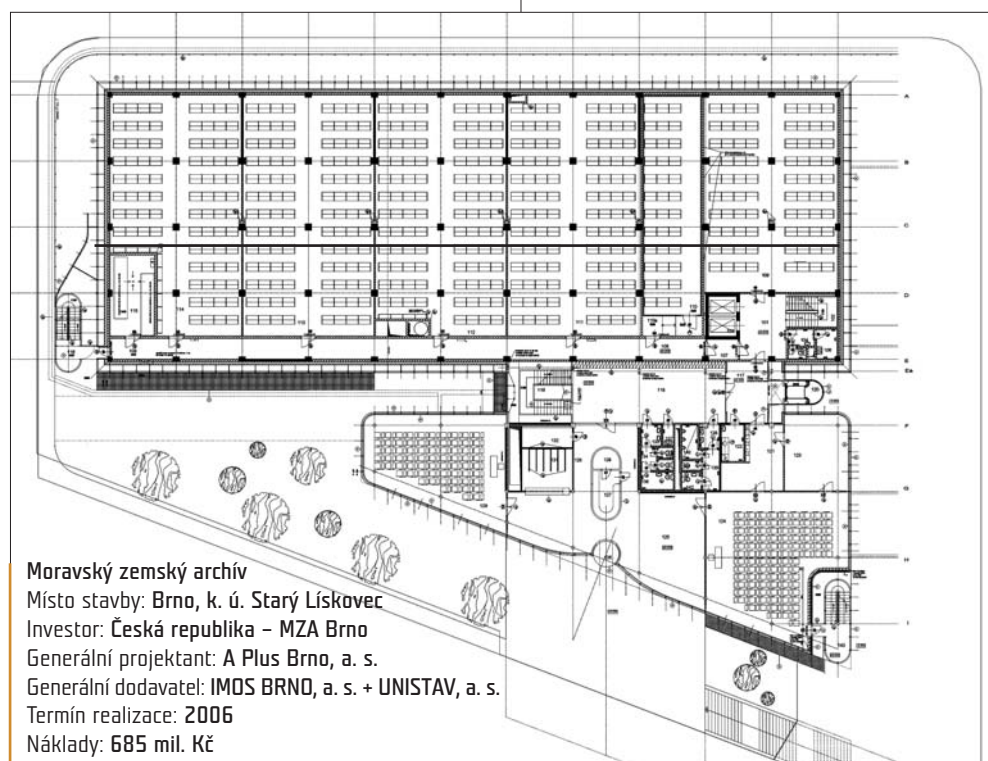
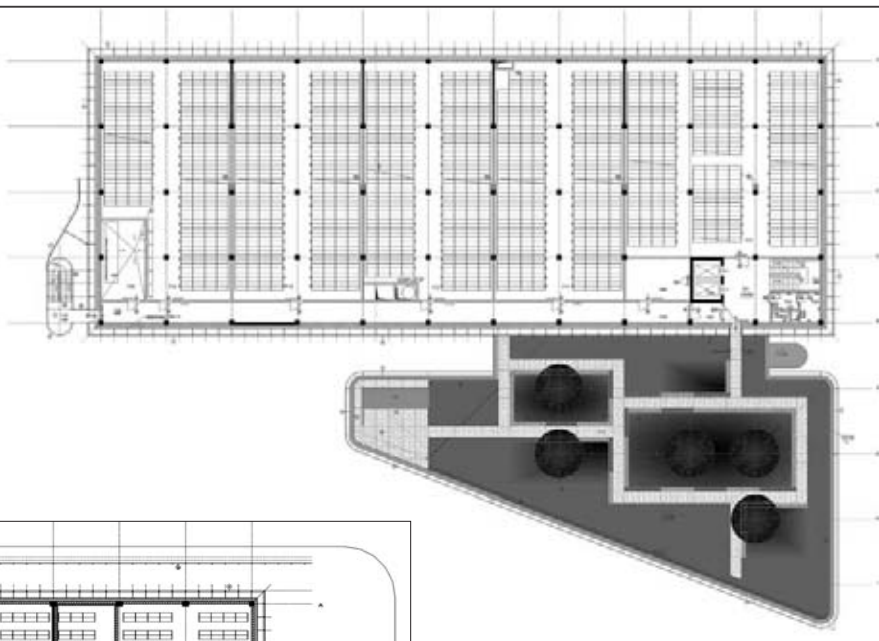
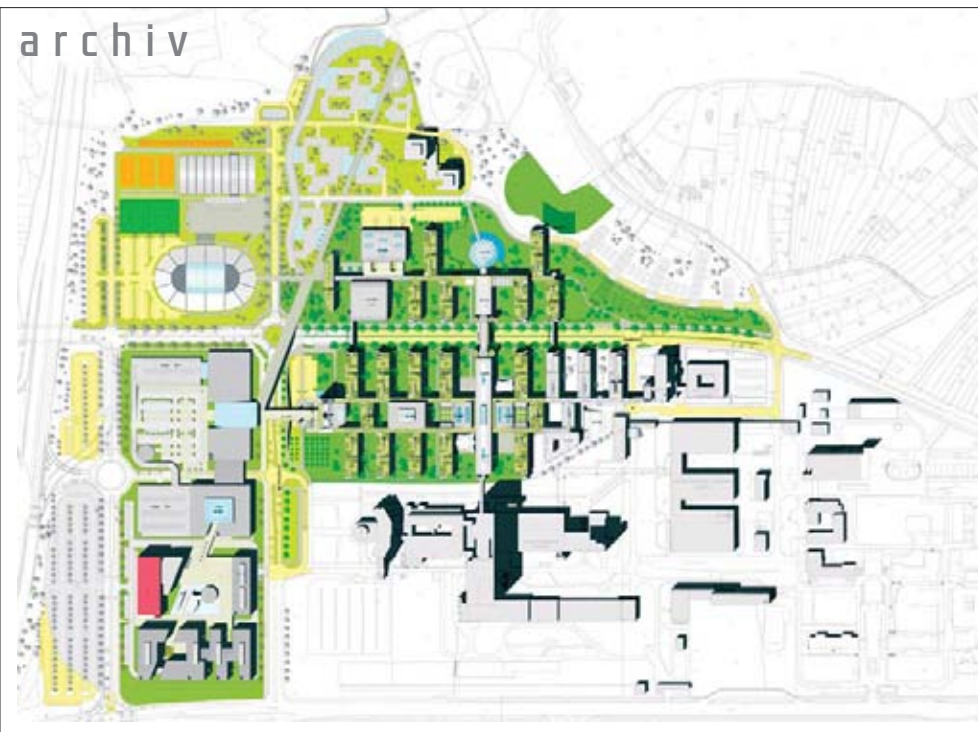
Moravský zemský archiv

Příběh výstavby nového Moravského zemského archivu (MZA) trval prakticky více než 60 let. Od 50. let hledal MZA své důstojné sídlo, které by kapacitně pojalo stále narůstající množství archivovaných písemností. Sídlo, které poskytne také vhodné podmínky pro badatele a zájemce o studium archiválií z řad široké veřejnosti. Až v letech 2006-2007 se MZA dočkal konce dlouhotrvajících provizorií a získal novou budovu v brněnských Bohunicích.

Nové sídlo za necelých 700 milionů korun nahradilo dosavadní provizorní prostory archivu. Jeho kapacita je téměř dvojnásobně vyšší. Regály ve vyšším železobetonovém objektu s červenou fasádou pojmu přibližně 110 kilometrů písemností a knih. V badatelárnách v prosklené části je místo přibližně pro stovku návštěvníků. "Konečně končí období, kdy kvalifikovaní archiváři dělají všechno, od stavby regálů přes neustálé stěhování archiválií až po vysoce odborné zpracovatelské a rešeršní činnosti," pochvaluje si nové sídlo ředitelka archivu Kateřina Smutná. Nejen podle zkušeností zaměstnanců archivu, ale i podle reakcí spokojených návštěvníků a badatelů se zdá, že dlouhé čekání na nové sídlo skončilo dostatečnou satisfakcí. V Bohunicích vyrostla stavba, která je dominantou tzv. Západní brány Brna a svou architekturou se zařadila mezi nejvýznamnější administrativní stavby u nás.

Strohá architektura s Hi-tech prvky

Objekt z dílny ateliéru A Plus Brno je členěn na dvě základní hmoty, část depotní a administrativní, jež jsou vzájemně propojeny spojovacím koridorem. Základní hmotou stavby je depotní část, která není přístupná veřejnosti a slouží k archivaci písemností. Vnitřní dispozice jednotlivých podlaží jsou uzpůsobeny potřebám provozu moderního archivu. V devíti podlažích nad sebou vytváří kompaktní hmotný kvádr. Strohý tvar depotu „narušuje“ jen vnější požární schodiště vystupující z jižní fasády. Striktní rigiditu hmoty

Moravský zemský archiv

Místo stavby: Brno, k. ú. Starý Lískovec

Investor: Česká republika - MZA Brno

Generální projektant: A Plus Brno, a. s.

Generální dodavatel: IMOS BRNO, a. s. + UNISTAV, a. s.

Termín realizace: 2006

Náklady: 685 mil. Kč

podporuje i absolutně pravidelný rastr transparentní fasády, bodově zavěšené před plnými obvodovými stěnami bez oken. Stěny jsou na vnějším povrchu opatřeny minerálním obkladem červené barvy, která zejména v kombinaci s nočním osvětlením přitahuje pozornost každého, kdo projíždí po okolních komunikacích.

Administrativní blok tvoří 1. a 2. NP vymezené pro veřejnost, tři podlaží určená pro administrativní zázemí a výzkumnou činnost a šesté, technické podlaží. Na střeše administrativní části je zelená zahrada, koncipovaná jako relaxační zóna pro zaměstnance archivu. Fasáda administrativní části je transparentní. Příjemným detailem jsou oblá skleněná nároží. Poslední podlaží s atikou uzavírá fasáda z kovových panelů, která je použita také na podzemních podlažích stavby vystupujících z terénu na severní straně.

Prosklený kvádr bez oken

Nosnou konstrukci depotní části tvoří ŽB skelet s pórobetonovými vyzdívkami. Na nich je aplikován v celé ploše kontaktní zateplovací systém z minerální vlny

tloušťky 260 mm, zakončený minerálními deskami. Všechny vnitřní i obvodové stěny jsou z párobetonu YTONG. „Jedním z důvodů byla statika a minimální přetížení skeletu, druhým důležitým parametrem je požární odolnost dělicích stěn,“ říká k volbě materiálů Jitka Nováková z projekčního týmu A Plus. V archivu je obrovské množství hořlavých materiálů, takže protipožární opatření hrála v projektu klíčovou roli. „Pórobeton YTONG je v tomto směru jedinečným materiálem. Nabízí extrémní požární odolnost na jedné straně a zároveň vyvoluje minimální statické zatížení stavby díky minimální hmotnosti,“ dodává technický poradce značky YTONG Zdeněk Dolíhal. Pórobetonové stěny již při tloušťce 12,5 cm mají požární odolnost 180 minut. „Kromě toho, že YTONG brání šíření požáru mezi sousedními požárními celky, brání také mnohem lépe než jiné stěny přenosu tepla mezi místnostmi zasaženou požárem a sousedními prostory. To má velký význam zejména v prostorech, kde je uskladněno velké množství hořlavých nebo výbušných materiálů, které se mohou vznítit pouze díky zvýšení teploty,“ pokračuje Dolíhal.

Součástí představené fasády jsou vertikální svítidla, umístěná v rovině vnějšího skla. Mezi lícem kontaktního systému a bodově zavěšené fasády je průchozí prostor šířky 650 mm, umožňující čištění skla a obsluhu světel. Bezpečnostní skla jsou čirá, kalená a s potiskem, který společně s barvou a hrou světel vytváří jednotný scénický celek.

Kdo někdy projížděl kolem MZA v době výstavby a neznal účel budoucí budovy, mohl se podívat nad tím, co to zde roste za horu párobetonu bez oken. Archivní depozitáře nepotřebují okna, ale vhodné vnitřní klima, stálou teplotu, optimální vlhkost a dokonalé požární zabezpečení. Nepotřebují ani složité a členité dispozice, zato mají jasná provozní a technologická specifika. Hmotný kvádr bez oken tyto požadavky dokáže dobře uspokojit. Návrh z pera architekta Tuzy ukazuje, že i neforemný kvádr podřízený funkci se může rozsvítit v zajímavou architekturu.

